Kela, viestintä
puh. 020 434 11, fax 020 434 5058
tiedotteet@kela.fi

Kela tiedottaa
TIEDOTE
18.3.2004

Kela tiedottaa 18.3.2004

Kelan psykiatrinen kuntoutus käynnistyi ripeästi vuonna 2004

Kelan psykiatrinen kuntoutus on lähtenyt suunnitellusti käyntiin vuonna 2004. Kelan toimistot ovat ratkaisseet psykoterapiaa koskevat hakemukset ripeästi ja keskimääräiset ratkaisuajat ovat lyhentyneet viime vuodesta. Esimerkiksi lasten ja nuorten psykoterapiaratkaisut on alkuvuonna tehty alle kuukaudessa. Psykoterapiavaroja on käytetty eduskunnan Kelalle osoittaman rahamäärän mukaisesti.

Kela ja sairaanhoitopiirit ovat jo vuoden 2003 lopussa aloittaneet yhteistyön, jonka tarkoituksena on edistää kuntoutujan ohjaamista tarkoituksen mukaiseen hoitoon sekä tarpeenmukaisten kuntoutuspalveluiden järjestämistä.

Näin todettiin Kelan psykiatrisen kuntoutuksen asiantuntijoiden 16.3. Helsingissä pitämässä työkokouksessa, jossa selvitettiin psykiatrisen kuntoutuksen alueellista tilannetta ja alkuvuoden ennakkotietoja. Näiden tietojen mukaan Psykologiliiton 8.3. julkistamaan sähköpostikyselyyn perustuva tiedote antaa virheellisen kuvan Kelan psykoterapian ratkaisutoiminnasta.

Alkuvuonna 2004 tehty paljon päätöksiä

Alkuvuoden ennakkotietojen mukaan psykoterapiapäätöksiä on tehty ripeästi. Päätöksentekoa selvitettiin otoksen perusteella, joka sisälsi noin kahden kuukauden tiedot.

Otoksen mukaan terapiapäätöksiä on tehty yli 2 100 kappaletta. Sekä psykoterapian jatkopäätökset että selvät myönnöt ja hylyt on tehty nopeasti. Keskimääräinen käsittelyaika on ollut noin 25 päivää, kun se oli edellisvuonna kuntoutusratkaisuissa 35 päivää. Suurissa vakuutuspiireissä päätöksentekoa on keskitetty ja siksi käsittely kestää niissä keskimääräistä pidempään. Keskittämisellä pyritään varmistamaan päätösten oikeellisuus.

Päätöksiä on tehty kiintiöiden edellyttämällä tavalla. Lasten- ja nuorten psykoterapiapäätöksiä on tehty siten, että rahoista oli käytetty 24 % kun koko vuoden päivistä oli ehtinyt kulua 21 %. Tämä oli mahdollista, koska ensimmäisen vuosineljänneksen kiintiö oli määritelty muita suuremmaksi. Aikuisten terapiapäätökset olivat vastaavasti sitoneet varoista 17 %.

Opiskelijat saavat eniten kuntoutusta

Suhteellisesti eniten kuntoutusta saavat 16-25-vuotiaat opiskelijat. Myös uusista asiakkaista heidän osuutensa oli suurin. Uusien asiakkaiden yleisin psykiatrista kuntoutustarvetta aiheuttava sairaus oli vakava masennus, joka heikensi merkittävästi työ- ja opiskelukykyä.

Vaikka opiskelijat saavatkin suhteellisesti eniten kuntoutusta, myös opiskelijoiden kuntoutustarve on suurempi kuin Kelan käytettävissä oleva rahamäärä.

Kuntoutustarve on todellinen

Kelaan tulleissa lääkärinlausunnoissa todettu hoito- ja kuntoutustarve on todellinen. Hylkäyspäätösten taustalla näkyy käytettävissä olevan rahamäärän rajallisuus, joka estää kaikkien tarpeenmukaisten kuntoutusterapioiden järjestämisen.

Kelan psykiatrisen kuntoutuksen asiantuntijat perehtyivät lasten ja nuorten psykoterapiaa koskeviin hylkäyspäätöksiin. Kaikki tarkastelun kohteena olleet päätökset oli perusteltu. Hylkäykset perustuivat

ohjeisiin tai rahamäärän niukkuuteen.

Kelassa hylkäyspäätös tehtiin yleisimmin silloin, kun asiakkaan hoidon ja kuntoutuksen tarve oli psykiatrisen lääkärinlausunnon perustella niin suuri, ettei Kelan myöntämää, enintään kahden vuoden terapiaa voinut pitää riittävänä hyvän psykiatrisen hoito- ja kuntoutuskäytännön mukaisesti. Toinen yleinen hylkäysperuste oli asiakkaan tutkimuksen ja hoidon keskeneräisyys siten, ettei vaikuttavan kuntoutuksen aloittamiselle ollut edellytyksiä.

Vaikeimmin sairaiden hoidon- ja kuntoutuksen vastuu on lainsäädännön ja syksyllä 2003 todetun työnjaon mukaan julkisella terveydenhuollolla. Ne, joille haettua kuntoutusta ei ole Kelassa voitu myöntää, on ohjattu julkisen terveydenhuollon palvelujen piiriin.

Uudet ohjeet ovat saaneet myönteistä palautetta

Kelan uusia ohjeita on kiitelty etenkin siitä, että psykiatrien asemaa korostetaan kuntoutustarpeen arvioinnissa. Tarkempien kriteerien määrittely on asiantuntijoiden mukaan selkiyttänyt osaltaan työnjakoa. Tarkemmat kriteerit eivät vähennä tarkoitukseen osoitettua rahamäärää, vaan kertovat aikaisempaa yksityiskohtaisemmin, kenellä on mahdollisuus saada kuntoutusta Kelan tukemana.

Ohjeissa on korostettu myös sitä, että hakija on saanut ennen Kelan kuntoutuksen järjestämistä hyvän psykiatrisen hoitokäytännön mukaista hoitoa. Tämä on välttämätöntä potilaan hoidon sekä kuntoutuksen tuloksellisuuden varmistamiseksi.

Kela käyttää 24,7 miljoonaa euroa vuonna 2004

Vuoden 2003 lopussa eduskunta päätti talousarvion käsittelyn yhteydessä Kelan harkinnanvaraisen kuntoutuksen rahamäärästä. Päätöksen perusteella psykiatriseen kuntoutukseen käytetään 24,7 miljoonaa euroa vuonna 2004 seuraavasti

- 9,5 miljoonaa euroa aikuisten psykoterapiaan
- 9 miljoonaa euroa alle 26-vuotiaiden lasten ja nuorten psykoterapiaan
- 3,5 miljoonaa euroa lasten ja nuorten moniammatillisiin perhekuntoutuksen hankkeisiin
- 2,35 miljoonaa euroa mielenterveyspotilaiden kuntoutuskursseihin
- 0,35 psykiatrisen kuntoutuksen kehittämishankkeisiin

Lisäksi eduskunta päätti osoittaa 7 miljoonan euron erillisrahamäärän sairaanhoitopiirien psykiatriseen kuntoutukseen. Siten psykiatriseen kuntoutukseen kohdennettava kokonaisrahamäärä on vuonna 2004 mitä ilmeisimmin suurempi kuin vuonna 2003.

Lisätietoja:

Kela, kuntoutuslinja,
suunnittelija Marjatta Kallio, puh. 020 43 43225
kehittämispäällikkö Tomi Ståhl, puh. 020 43 43666

Kelan Internet-sivuilla www.kela.fi on luettavissa myös Kelan aikaisemmat psykoterapiaa koskevat tiedotteet (uutiset/vuosi 2003/joulukuu).

Huom! Kela järjestää 6.4. tiedotustilaisuuden, jossa esitellään Kelan kokonaisvaltaista kuntoutusta sekä ensimmäisen vuosineljänneksen psykoterapiapäätöksiä.